

KONFERENSEN OM ANSLUTNING
TILL EUROPEISKA UNIONEN
– MONTENEGRO –

Bryssel den 10 juli 2026
(OR. en)

AD 55/26

LIMITE

CONF-ME 19

ANSLUTNINGSDOKUMENT

Ärende: EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT
– Kapitel 29: Tullunionen

EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT

Förhandlingskapitel 29: Tullunionen

Denna ståndpunkt bygger på Europeiska unionens allmänna ståndpunkt inför anslutningskonferensen med Montenegro (dok. AD 23/12 CONF-ME 2/12) och är avhängig av förhandlingsprinciperna i denna, framför allt följande:

- Synpunkter som framförs av någon av parterna om ett kapitel i förhandlingarna ska inte på något sätt föregripa ställningstagandet i fråga om andra kapitel.
- Överenskommelser eller delöverenskommelser som uppnås under förhandlingarna om kapitel som ska behandlas successivt får inte betraktas som slutgiltiga förrän en övergripande överenskommelse har fastställts.
- De krav som anges i punkterna 24, 28, 41 och 44 i förhandlingsramen.

EU uppmanar Montenegro att fortsätta anpassningen till EU:s regelverk – och noterar att ytterligare regelverk kan komma att träda i kraft före anslutningen – för att säkerställa dess faktiska genomförande och tillämpning och att redan före anslutningen utarbeta politiska riktlinjer och instrument som så nära som möjligt överensstämmer med EU:s.

EU noterar att Montenegro i sina förhandlingspositioner AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 och AD 11/26 CONF-ME 10 godtar regelverket inom kapitel 29 i dess gällande form per den 16 april 2026 och att landet förklarar att det kommer att vara redo att genomföra det senast dagen för anslutningen till Europeiska unionen.

EU erinrar om att unionen anser det nödvändigt att i anslutningsfördraget med Montenegro införa bestämmelser om bland annat följande punkter:

- En bestämmelse som garanterar fortsatt giltighet efter anslutningen för ursprungsintyg som utfärdats före anslutningen inom ramen för de preferensavtal som Montenegro slutit med tredjeländer. Denna åtgärd är nödvändig för att bevara och respektera aktörernas rättssäkerhet och förtroende.
- Bestämmelser om lagring i tullager, aktiv förädling och tillfällig införsel. Sådana bestämmelser är nödvändiga för att specificera de villkor enligt vilka dessa förfaranden ska genomföras.
- Bestämmelser om eftergift, uppbörd och återbetalning av tull. Sådana bestämmelser är nödvändiga för en korrekt förvaltning av Europeiska unionens egna medel.

När bestämmelserna i fråga hänvisar till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (omarbetning), inbegripet dess genomförandeakter och delegerade akter, ska sådana hänvisningar anses som hänvisningar till unionens nya tullkodex, när den blir tillämplig.

EU anser att det i anslutningsakten bör föreskrivas att rådet genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet får företa sådana anpassningar av bestämmelserna i anslutningsakten som rör tullunionen som kan bli nödvändiga till följd av ändringar i unionsreglerna. Sådana anpassningar kan komma att göras redan före anslutningen.

Tullagstiftning

EU noterar att Montenegro sedan förhandlingarna om detta kapitel inleddes 2014 kontinuerligt har anpassat sin nationella tullagstiftning till EU:s regelverk på tullområdet.

EU noterar att Montenegros tullagstiftning i allmänhet är anpassad till unionens tullkodex och motsvarande sekundärlagstiftning samt till EU:s regelverk om ömsesidigt administrativt bistånd. Tullagstiftningen och relevanta nationella bestämmelser och regelverk innehåller bestämmelser om allmänna tullregler och tullförfaranden, tullstatus och transitering, fastställande av tullvärde, tullklassificering och tulltaxa, ursprungsregler, riskhantering på tullområdet och säkerhetsaspekter, inbegripet programmet för godkända ekonomiska aktörer, som i allmänhet är anpassade till motsvarande bestämmelser i unionens tullkodex.

När det gäller tullklassificering och tulltaxa välkomnar EU dessutom de årliga ändringarna av lagen om tulltaxan för att säkerställa att Montenegros lagstiftning kontinuerligt anpassas till de årliga ändringarna av rådets förordning nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan.

EU noterar att Montenegros lagstiftning på området tullbefrielse i stort sett är anpassad till EU:s regelverk. EU förväntar sig att Montenegro senast vid anslutningen kommer att anpassa sina regler om undantag för import av öl i resenärers personliga bagage till EU:s regler. EU påpekar att nationella undantag som inte är tillåtna i EU måste upphöra att gälla senast dagen för Montenegros anslutning till EU.

EU välkomnar Montenegros plan att anta en ny lag om en enda kontaktpunkt som kommer att utgöra den rättsliga grunden för genomförandet av EU:s regelverk om en miljö med enda kontaktpunkt för tullen samt dess skärpta rättsliga bestämmelser om frizoner som syftar till att förbättra kontrollmekanismerna inom frizoner samt stärka tullövervakningen, insynen och efterlevnaden av internationella standarder.

EU välkomnar också Montenegros ratificering av konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande och konventionen om förenkling av formaliteterna vid handel med varor samt landets anslutning till dessa konventioner den 1 november 2025.

När det gäller tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter välkomnar EU Montenegros anpassning till EU:s regelverk.

När det gäller tullens kontroll av kulturföremål noterar EU att Montenegro i stort sett har anpassat sig till EU:s regelverk. EU uppmanar Montenegro att så snart som möjligt anta lagen om genomförande av rådets förordning (EG) nr 116/2009, genomförandeförordning nr 1081/2012, rådets förordning 2019/880 och genomförandeförordning 2021/1079.

När det gäller tullens kontroll av kontanta medel har Montenegros rättsliga ram för reglering av kontrollen av gränsöverskridande förflyttningar av kontanta medel ännu inte anpassats till EU:s regelverk. EU uppmanar Montenegro att fullt ut anpassa sin lagstiftning om kontroll av kontanta medel till EU:s regelverk.

EU noterar att Montenegros rättsliga ram för tullens kontroll av narkotikaprekursorer i allmänhet är anpassad till EU:s regelverk och förväntar sig att Montenegro slutför anpassningen senast vid anslutningen.

EU noterar de goda framsteg som gjorts och Montenegros åtagande att tillämpa hela EU:s regelverk i kapitel 29 och införliva eventuella ändringar av det regelverket i sin lagstiftning senast vid anslutningen. EU erinrar om att EU:s tullagstiftning kommer att vara direkt tillämplig i Montenegro från och med anslutningsdagen och att Montenegro bör vidta lämpliga åtgärder för att i förekommande fall avskaffa eller ändra bestämmelser i relevanta bilaterala avtal som eventuellt inte är kompatibla med EU:s regelverk från och med anslutningsdagen.

EU uppmanar Montenegro att regelbundet hålla unionen informerad om utvecklingen och vidtagna åtgärder när det gäller ytterligare anpassning av landets tullagstiftning till EU:s regelverk.

EU noterar att antagandet av de ovannämnda lagstiftningsbestämmelserna uppfyller kraven i det första avslutningsriktmärket enligt dokument AD 33/14 CONF 27.

Administrativ och organisatorisk kapacitet

EU noterar Montenegros åtagande att vid anslutningen vara redo att sörja för en enhetlig och faktisk tillämpning av unionens regelverk. EU förväntar sig att Montenegro uppfyller sina åtaganden att öka landets genomförandekapacitet på tullområdet senast vid anslutningen.

Administrativ organisation

EU noterar de framsteg som Montenegros tullförvaltning gjort när det gäller att stärka landets kapacitet för det faktiska genomförandet och tillämpningen av tullagstiftningen.

EU välkomnar antagandet av ett regelverk för intern organisation och arbetsklassificering i oktober 2025, där organisationsstrukturen samt antalet och klassificeringen av tjänster inom tullförvaltningen fastställs. EU noterar att Montenegro i oktober 2024 antog en övergripande affärsstrategi och handlingsplan för tullförvaltningen för perioden 2024–2026, som landet konsekvent har genomfört. I augusti 2025 antogs strategin för personalförvaltning för perioden 2025–2026 samt en utbildningsstrategi.

EU noterar vidare att tullförvaltningens avdelning för intern kontroll fungerar väl och uppmanar den att fortsätta sitt arbete på ett oberoende sätt. EU välkomnar tullförvaltningens proaktiva strategi när det gäller att genomföra åtgärder för att förebygga korruption och säkerställa en hög integritetsnivå.

EU välkomnar antagandet av lagen om frizoner som utvidgar tullens befogenheter att kontrollera och övervaka varor i frizonerna och uppmanar Montenegro att säkerställa ett fullständigt genomförande utan dröjsmål.

EU uppmanar Montenegro att fortsatt stärka landets administrativa kapacitet när det gäller det faktiska genomförandet och tillämpningen av EU:s regelverk inom detta kapitel. EU välkomnar Montenegros åtaganden att stärka sin kapacitet på tullområdet för att kunna hantera större handelsvolym, fullgöra sina skyldigheter när det gäller uppbörden av EU:s egna medel och säkerställa en likvärdig nivå av kontroll av varor som passerar EU:s yttre gränser efter Montenegros anslutning till EU. EU påminner Montenegro om att det är viktigt att stärka landets genomförandekapacitet och digitala kapacitet på tullområdet, eftersom Montenegro från och med anslutningsdagen kommer att ansvara för tullförfaranden och kontroller av varor som förs in i EU:s tullunion och följaktligen den inre marknaden.

EU välkomnar därför Montenegros kraftfulla åtaganden att fram till anslutningen vidta åtgärder för att ytterligare förbättra tullförvaltningens kapacitet när det gäller personalförvaltning, utbildning, tullkontrollutrustning, prestationsmätning, modernisering av tullförfaranden och klareringsprocesser samt förbättring av tullkontrollen och förmågan att faktiskt genomföra regelverket.

EU förväntar sig att Montenegro regelbundet informerar unionen om utvecklingen och vidtagna åtgärder i detta avseende. EU noterar att Montenegro har utarbetat flera handlingsplaner med konkreta milstolpar och resultat för att stärka sin genomförandekapacitet. Europeiska kommissionen kommer att noga övervaka genomförandet av dessa handlingsplaner. EU förväntar sig särskilt att Montenegro ökar antalet tulltjänstemän (inklusive it-specialister) med minst 40 heltidsanställda tjänstemän per år (vilket motsvarar 10 % av det nuvarande antalet) senast vid anslutningen. EU betonar att Montenegros tullförvaltning från och med anslutningsdagen måste förvalta och kontrollera Montenegros gränser i EU-medborgarnas intresse och i de ekonomiska aktörernas intresse, vilka då kommer att vara unionens yttre gränser.

EU noterar att de åtgärder som beskrivs ovan uppfyller kraven i det andra avslutningsriktmärket enligt dokument AD 33/14 CONF 27.

Digital tullmiljö

EU understryker att en anslutning till EU innebär att tullförfarandena måste vara helt digitaliserade och att de digitala system som används av Montenegros tullförvaltning måste vara sammankopplade med EU:s digitala tullmiljö.

EU gör en positiv bedömning av Montenegros genomförande av fas 6 av det nya datoriserade transiteringssystemet och förbättringarna av landets nationella tullinformationssystem med ytterligare funktioner på området behandling av tulldeklarationer och tullbeslut, automatiserad riskhantering och behandling av förhandsuppgifter om sjö- och posttrafik.

EU konstaterar att Montenegro har antagit ambitiösa planer för att utveckla alla digitala tullsystem som måste vara tillgängliga i Montenegro för att kunna genomföra EU:s tullregelverk i en digital miljö som är helt anpassad till EU:s standarder och krav senast vid anslutningen och har säkerställt de budgetmedel som krävs. EU noterar särskilt att Montenegro har antagit ett nationellt program för utveckling, testning och idrifttagande av 11 nationella komponenter i EU:s digitala tullsystem, som donerats av Republiken Sloveniens finansförvaltning, samt av det automatiserade exportsystemet (AES) och importkontrollsystem 2 (ICS2).

EU uppmanar Montenegro att anta ett mer detaljerat nationellt genomförandeprogram, inbegripet konkreta och uppnåeliga tidsfrister, milstolpar och resultat för varje projektfas, tillhandahålla ett robust system för att övervaka delmålen och inrätta en styrningsram som underlättar öppna diskussioner med interna och externa berörda parter. EU uppmanar därför Montenegro att inrätta ett lämpligt styrsystem som omfattar olika avdelningar samt en högsta ledning för att hantera och övervaka det digitala genomförande som krävs och hantera eventuella identifierade risker. Dessutom uppmanar EU Montenegro att inom tullförvaltningen bygga upp och upprätthålla kapacitet att förvalta projekt på affärs- och it-området (personalresurser inom tullförvaltningen) och säkerställa oavbrutet stöd till externa uppdragstagare samt främja effektivt samarbete och effektiv samordning med kommissionens avdelningar. Dessutom uppmanar EU Montenegro att utveckla och införa en övergångs- och utbildningsstrategi för tulltjänstemän och ekonomiska aktörer, samtidigt som man anslår och säkerställer resurser för kontinuerlig utveckling och kontinuerligt underhåll av systemen i linje med utvecklingen i EU:s digitala tullmiljö.

EU uppmanar därför Montenegro att före anslutningen avsevärt öka sina ansträngningar för att utveckla, testa och på nationell nivå införa de digitala system som krävs för att digitalisera tullförfarandena, säkerställa automatiserad riskhantering och lämpliga kontroller av varuflödena samt skydda EU:s yttre gränser.

EU betonar vikten av att Montenegro vidtar lämpliga åtgärder för att uppfylla ovannämnda krav, eftersom Montenegros integrering i EU:s tullunion från och med anslutningsdagen endast kommer att vara möjlig om tullförvaltningen har infört alla nödvändiga digitala EU-system. Detta inbegriper att anpassa landets nationella digitala tullmiljö till EU:s standarder och krav för att säkerställa konnektivitet och interoperabilitet samt möjliggöra anslutning av relevanta företag till EU:s digitala tullmiljö. Montenegro måste dessutom säkerställa att tillträde till och användning av EU:s centrala tullsystem genomförs, inbegripet integrering i de nationella processerna och systemen.

EU uppmanar Montenegro att regelbundet lämna information om genomförandet av nödvändiga digitala EU-system i sin nationella tullmiljö. Kommissionen kommer att bistå och noga övervaka Montenegros framsteg i genomförandet av tullens digitala genomförandeprogram.

EU betonar med kraft att Montenegro, för att kunna delta i den inre marknaden och tullunionen, måste kunna genomföra relevant tullagstiftning och införa alla EU:s nödvändiga it-tullsystem som syftar till en faktiskt tillämpning av tullramen senast vid anslutningen. Montenegro måste kunna genomföra tullagstiftningen och it-systemen senast vid anslutningen, annars skulle det innebära en stor risk för att landet används som införselställe för att kringgå tullunionens regler. För att förhindra risken för detta kommer EU att noga övervaka Montenegros korrekta och snabba införande av utvecklingen av och funktionerna i it-tullsystemen fram till anslutningen, och i detta sammanhang bör Montenegro lämna lägesrapporter till kommissionen var sjätte månad från och med dagen för avslutandet av detta kapitel. På grundval av detta kommer kommissionen att regelbundet bedöma Montenegros framsteg när det gäller att uppfylla tullunionens krav fram till anslutningen.

EU noterar att de åtgärder som beskrivs ovan uppfyller kraven i det tredje avslutningsriktmärket enligt dokument AD 33/14 CONF 27.

* * *

Mot bakgrund av ovanstående överväganden konstaterar EU att detta kapitel för närvarande inte kräver några ytterligare förhandlingar.

Under hela förhandlingsprocessen kommer EU att fortsätta att följa framstegen med anpassningen till och i genomförandet av unionens regelverk. EU betonar att unionen kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt att övervaka alla särskilda frågor som nämnts ovan i syfte att säkerställa Montenegros administrativa kapacitet, fullständiga anpassning till regelverket av lagstiftningen på alla områden i detta kapitel samt faktiska genomförande och tillämpning. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt kopplingarna mellan detta kapitel och andra förhandlingskapitel. Först i ett senare förhandlingsskede kan en slutgiltig bedömning göras av hur Montenegros lagstiftning överensstämmer med unionens regelverk och av landets genomförandekapacitet. Utöver all den information som EU kan begära inför förhandlingarna om detta kapitel och som ska lämnas till konferensen, uppmanar EU Montenegro att regelbundet förse stabiliserings- och associeringsrådet med detaljerad skriftlig information om framstegen med genomförandet av regelverket och med förstärkningen av den administrativa kapaciteten.

Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden kommer EU vid behov att återkomma till detta kapitel vid en lämplig tidpunkt.

EU noterar att Montenegro i sina förhandlingspositioner AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 och AD 11/26 CONF-ME 10 godtar regelverket inom kapitel 29 i dess gällande form per den 16 april 2026. EU noterar även att Montenegro förklarar att man kommer att fortsätta anpassningen till regelverket och att man kommer att vara redo att genomföra det senast vid anslutningen till Europeiska unionen.

EU erinrar också om att regelverket kan komma att kompletteras mellan den 16 april 2026 och förhandlingarnas avslutande.